



## AVIZ

### **referitor la proiectul de Ordonanță de urgență privind protecția specială și încadrarea în muncă a persoanelor cu handicap**

Analizând proiectul de Ordonanță de urgență privind protecția specială și încadrarea în muncă a persoanelor cu handicap, transmis de Secretariatul General al Guvernului cu adresa nr.105 din 23.06.1999,

## **CONSILIUL LEGISLATIV**

În temeiul art.2 alin.1 lit.a din Legea nr.73/1993 și art.48(2) din Regulamentul de organizare și funcționare a Consiliului Legislativ,

**Avizează favorabil proiectul de ordonanță de urgență, cu următoarele observații și propuneri :**

### **I. Observații generale**

1. Prezenta ordonanță de urgență are ca obiect de reglementare legiferarea unor măsuri de protecție specială a persoanelor cu handicap urmărindu-se integrarea socială și profesională a acestora, reorganizarea comisiilor de expertiză medicală, atragerea organizațiilor neguvernamentale în realizarea politicilor și programelor de recuperare și reintegrare a persoanelor cu handicap, precum și înființarea "Fondului de solidaritate socială pentru persoanele cu handicap", cu regim de fond special în condițiile Legii privind finanțele publice.

2. În Nota de fundamentare nu sunt motivate condițiile excepționale pentru situațiile de urgență care să justifice reglementarea acestor probleme prin ordonanță de urgență, având în vedere existența a două legi în vigoare care reglementează acest domeniu respectiv Legea nr.53/1992 și Legea nr.57/1992.

Considerăm că printr-o ordonanță de urgență puteau fi aduse unele modificări sau completări la legile respective, cum ar fi

înființarea "Fondului de solidaritate" care ar fi justificat o situație de urgență.

3. Sub aspectul sistematizării proiectului de ordonanță de urgență, semnalăm faptul că dispozițiile ce cuprind sancțiuni nu sunt grupate într-un capitol special ci apar inserate la Capitolul IX intitulat "Fondul special de solidaritate socială a persoanelor cu handicap" - art.54. deși unele din sancțiunile propuse nu au nici o legătură cu acest Fond.

4. Considerăm că propunerile formulate în cuprinsul proiectului, la capitolele ce conțin dispoziții de conținut, nu sunt prezentate într-o succesiune logică bazată pe conexiunile existente între ele. multe prevederi care stabilesc termene de punere în aplicare sau de reorganizarea unor instituții existente, fiind, în realitate, de domeniul dispozițiilor tranzitorii. Astfel, prevederile cuprinse la art.6 alin.(2), art.7 alin.(4) și (5), art.13 alin.(2), art.14, art.15 alin.(2), art.16 și art.17 alin.(2), (3) și (4), considerăm că trebuiau să facă obiectul unor articole distincte grupate la capitolul X. "Dispoziții finale și tranzitorii".

5. Potrivit normelor de tehnică legislativă, explicarea și definirea unor noțiuni și concepte cu care operează actul normativ, se face prin norme distincte, cuprinse la capitolul I Dispoziții generale. În acest sens, sugerăm ca o serie de definiții din cuprinsul proiectului să fie grupate, pe articole în capitolul I. Ex. art.31(1) și 38(1) acestea incluzând și unele noțiuni, cum ar fi acelea de "persoană cu handicap grav", "persoană cu handicap accentuat" sau "cu handicap mediu", precum și "locuri de muncă protejate" care nu sunt definite sau suficient explicate în cuprinsul proiectului.

6. Semnalăm faptul că, în aplicarea ordonanței de urgență, ar trebui elaborate un număr important de **norme de aplicare**, dar textele de trimitere la acestea sunt, de multe ori, ambigui (a se vedea, spre exemplu, art.1 alin.3, art.7 alin.5, art.21 lit.a, art.30).

## **II. Observații cu privire la corectitudinea unor soluții, precum și de redactare și de tehnică legislativă**

1. **Art. 1 alin.1** definește persoanele cu handicap, definiție în cea mai mare parte corectă, dar introduce, fără relevanță, sintagma "potrivit vârstei, sexului, **factorilor sociali, materiali și culturali**" care poate pune probleme de interpretare în procesul de aplicare a legii.

De asemenea, la art.1 alin.(2), pentru acuratețea textului propunem eliminarea prepoziției "de" folosită înaintea cuvintelor "tratament", "readaptare", "învățământ", "instruire", "integrare".

**2. La art.2 alin.(1)** se face referire la "criterii de diagnostic clinic, diagnostic funcțional și de evaluare a capacității de muncă ce stabilesc gradul de handicap", fără să se facă precizarea organului competent în stabilirea acestor criterii și prin ce act și la ce nivel vor fi aprobate, dat fiind că respectivele criterii sunt altele decât cele prevăzute la art.1 alin.(3), care se referă la aplicarea măsurilor de **protecție specială**.

**3. Art. 6 alin. 1** trebuie reformulat căci, dacă se face trimitere la Anexă, acestea cum precizează alin.2, **se reorganizează** și nu se înființează.

De asemenea, în textul alin.1 al art.6, potrivit normelor de tehnică legislativă, propunem ca sintagma "anexa la prezenta ordonanță de urgență" să fie înlocuită cu sintagma "anexa care face parte integrantă din prezenta ordonanță de urgență". Drept urmare art.60 trebuie eliminat.

**4. Art.7 alin.1** care face trimitere la art.6 trebuie să precizeze că este vorba de **alin.2 al art.6**.

**Art.7 alin.4 și 5** sunt, de asemenea, neclare căci reorganizarea instituțiilor actuale se face prin ordonanță de urgență (și nu prin hotărâre a Guvernului cum pare a lăsa să se înțeleagă alin.4 al art.7).

Pe de altă parte, **art.7** ar trebui să aibă, într-o bună tehnică juridică, 6 alineate, căci dispoziția relativă la salarizare este esențială și distinctă de cea de la art.7 alin.5 care se referă la preluarea și predarea patrimoniului și a personalului între instituțiile actuale.

**5. La art.8 lit. a)**, propunem eliminarea cuvântului "României" care se subînțelege.

**6. Soluția de la art.8 lit.c)** este discutabilă căci, dacă este adevărat, că asemenea organizații neguvernamentale pot lua inițiativa constituirii unor instituții de protecție socială, asemenea instituții care sunt, potrivit art.6, **instituții de interes public**, nu se pot constitui pe baza doar a hotărârii uneia sau unor organizații neguvernamentale.

**7. Capitolul III** este intitulat inovator "**accesibilității**", când, uzual, este folosit termenul "**facilități**".

8. Prevederile inserate la **art.13 alin.(2)**, **art.14**, **art.15 alin.(2)** și **art.16 alin.(1)** și **(2)**, din considerente arătate anterior, sugerăm să facă obiectul unor articole distincte în cuprinsul capitolului care conține dispoziții tranzitorii și finale.

Aceeași propunere o formulăm și pentru prevederile **art.17 alin.(2)** - (4).

9. **Art.15** trebuie reformulat, căci, și la ora actuală, România recunoaște limbajul mimica - gestual. Apreciem că nu este cazul să se adauge și termenul de "oficială".

10. Secțiunile din cuprinsul capitolului IV, potrivit normelor de tehnică legislativă trebuie marcate cu cifre arabe în locul cifrelor romane, cuvântul "SECȚIUNEA" urmând a fi scris fără majuscule.

11. La **art.18 lit.b)**, sugerăm ca cele două fraze să fie comasate, pentru a se înlătura repetarea sintagmei "pregătirea școlară la domiciliul copiilor cu handicap nedepasabili".

12. Prevederile cuprinse la **art.19 lit.b)**, tezele 1 și 3, sunt ambigue și ar putea crea dificultățile în aplicare. De aceea recomandăm ca textul să fie reformulat, cu mai multă claritate.

13. Considerăm că **obligatia** inserată la **art.21 lit.c)** este neconstituțională, întrucât **dreptul la muncă**, astfel cum este consfințit la art.38 din Constituția României, nu poate fi transformat într-o **obligatie**, încălcându-se astfel libertatea persoanei.

14. **Art.22 alin.2** și **art.23 alin.(2)** trebuiesc corelate în privința componenței și a numărului de membri (în cazul art.22 este vorba de 5 membri, iar în cazul art.23 de 8 membri?).

15. La **art.26 alin.(1)**, întrucât legea se citește la timpul prezent, propunem înlocuirea expresiei "va funcționa" cu expresia "funcționează". La același articol, la alin.(2) propunem marcarea prin liniuțe, așa cum este prevăzut și la art.22 și art.23, a membrilor din componența Comisiei Superioare de Expertiză Medicală a persoanelor cu handicap.

16. La **art.27 alin.(3)**, propunem înlocuirea expresiei "taxa judiciară de timbru" cu expresia "taxă de timbru" cum este utilizată la alin.(1).

17. **Art.31** definind "asistentul personal al persoanei cu handicap" ar trebui să enumere, între altele, și faptul că acestea trebuie să aibă o anume pregătire profesională în materie, așa cum este cazul **asistentului maternal profesionist**.

Acest lucru pare a rezulta și din redactarea art.32 alin.1 care reglementează modul de salarizare ai acestuia.

Considerăm că soluția propusă este imprecisă și inaplicabilă în situația în care nu se stabilește cu exactitate instituția ce urmează a proceda la încadrarea asistenților personali. De aceea, propunem reexaminarea textului și stabilirea concretă a autorității angajatoare.

**18.** Obligația prevăzută la **art.33 lit.c)** trebuie reglementată în mod distinct, căci nu este o obligație "în raport cu persoana cu handicap", ci o obligație față de autoritățile publice locale și inspectoratele de stat teritoriale.

**19.** La **art.34** se folosește termenul generic de "răspundere juridică", fără a se preciza răspunderea specifică ale cărei norme pot fi aplicate pentru nerespectarea obligațiilor inserate la art.33.

**20.** La **art.35**, propunem eliminarea cuvântului "generală" din sintagma "legislația generală a muncii", fiind inadecvat.

**21.** **Art.39 lit.c)** ar trebui reformulat căci, în actuala redactare, pare a lăsa să se înțeleagă că asociațiile familiale, asociațiile sau fundațiile pot fi constituite de o singură persoană cu handicap. Ori, este limpede că o asociație sau o fundație se pot constitui numai în condițiile legii, cu respectarea numărului minim de membri fondatori. Sensul dorit în proiectul de ordonanță este ca, cei puțin un membru fondator să fie o persoană cu handicap.

**22.** La **art.44 lit.f)**, sugerăm înlocuirea cifrelor 1-3 de marcare a subdiviziunilor din cuprinsul literei f), prin liniuțe. Ca urmare, în cuprinsul ultimului alienat, norma de trimitere "pct.1, 2, 3" propunem să fie înlocuită prin formula "lit.f)".

Totodată, pentru un plus de rigoare în exprimare, recomandăm ca în textul marcat cu lit.f), prepoziția "pentru" din final, să fie înlocuită cu expresia "în următoarele condiții", iar în textul de la ultimul alineat, cuvântul "care" să fie înlocuit prin cuvântul "ce" pentru a se evita o rezonanță nedorită.

**23.** **Art.47 alin.(2)** să includă, așa cum se practică în țările Uniunii Europene, în componența Consiliului Național și reprezentanți ai confederațiilor sindicale, sindicatele fiind interesate în elaborarea și aplicarea unei strategii naționale de protecție specială și integrare socială a persoanelor cu handicap, mai ales când handicapul este urmarea unor accidente de muncă.

24. La art.48 lit.a), nu se precizează care este actul juridic prin care se aprobă de Guvernul României strategia națională de protecție specială și integrare socială a persoanelor cu handicap.

25. Înaintea art.54 propunem să fie introdus ca titlu, "Capitolul X Sancțiuni, care să cuprindă dispozițiile inserate la acest articol, structurate în mai multe articole astfel încât fiecare din alienatele (2), (3), (4) și (5) să facă obiectul unor articole distincte, reformulându-se normele de trimitere.

Prevederile cuprinse la art.55, având în vedere normele conținute, propunem să fie incluse la capitolul IX, după art.53, dispozițiile alin.(3) și alin.(4) urmând a fi marcate ca articole distincte.

26. Ca urmare a propunerilor formulate, "Capitolul X" va fi renumerotat cu numărul "XI", în titlu, cuvântul "tranzitorii" urmând a fi inserat înaintea cuvântului "finale".

27. La art. 56 alin.(2), (3) și (4), pentru un spor de rigoare normativă, sugerăm înlocuirea sintagmei "sfârșitul anului" prin termenul "31 decembrie".

28. La art.57 alin.(1), pentru simplificarea textului, conform exigențelor de tehnică legislativă, sintagma ce cuprinde modificările și completările survenite la Legea nr.53/1992, propunem să fie eliminată, urmând a fi înlocuită cu expresia "cu modificările și completările ulterioare".

29. La art.58, cuvântul "Hotărârea" trebuie scris cu literă mică, indicând un substantiv comun.

30. La titlul anexei, pentru acuratețea textului, propunem eliminarea cuvântului "Lista" din debutul acestuia, fraza urmând să înceapă cu cuvântul "Instituțiile".

PREȘEDINTE

*Valer Dorneanu*  
Valer DORNEANU



București

Nr. 646/30.06.1999